ВІСНИК СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА «ВАТРА»

ВІННИЦЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Випуск 214

Вінниця 2026

ВІСНИК СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА «ВАТРА»

ВІННИЦЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Випуск 214

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
XVI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«Актуальні проблеми ефективного соціально-економічного розвитку України»

16 квітня 2026 року

Вінниця 2026

УДК 338.1

Вісник студентського наукового товариства «ВАТРА» Вінницького торговельно-економічного інституту ДТЕУ. Вінниця : Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ, 2026. Вип. 214. 569 с.

У Віснику висвітлюються результати наукових досліджень, присвячених глобальним імперативам розвитку підприємницького потенціалу компаній на внутрішньому та зовнішньому ринках, проблемам і перспективам соціального забезпечення громадян, моделюванню та проєктуванню управлінських процесів у соціально-економічних системах із використанням інформаційних технологій, сучасним моделям, стратегіям і технологіям менеджменту, а також стану, викликам і перспективам розвитку публічного управління в Україні.
Значна увага приділяється стратегічним напрямам розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в контексті євроінтеграційних процесів, фінансовим механізмам забезпечення соціально-економічного розвитку держави, актуальним проблемам торгівлі, маркетингу та логістики в умовах динамічних змін економічного середовища. У виданні також розглядаються сучасні тенденції розвитку журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю, індустрії гостинності, харчових виробництв і ресторанної індустрії, висвітлюються теоретико-методологічні засади сучасного праворозуміння та теоретико-прикладні аспекти професійного становлення майбутніх психологів.
Окремий напрям наукових досліджень становлять питання професійної самореалізації молоді в глобалізованому просторі, зокрема лінгвокомунікативні та соціокультурні аспекти розвитку особистості, а також проблеми фізичної підготовки студентської молоді, формування здорового способу життя та розвитку її професійної конкурентоспроможності.

Розраховано на аспірантів, молодих вчених, здобувачів вищої освіти, які цікавляться проблемами соціально-економічного розвитку суспільства.

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії – **Мартинова Л. Б.**, д-р екон. наук, професор
Відповідальний секретар – **Юрчик І.Б.**, канд. екон. наук, доцент

Члени редакційної колегії:

Андрусенко Н. В., канд. екон. наук, доцент, **Власенко І. Г.,** д-р мед. наук, професор, **Дементьєв С. Ю.,** канд. техн. наук, **Денисюк О. М.**, д-р екон. наук, професор, **Заюков І. В.**, д-р екон. наук, доцент, **Ковтун Е. О.,** канд. екон. наук, доцент, **Крупельницька І. Г.,** канд. екон. наук, доцент, **Кудирко О. М.**, канд. екон. наук, доцент, **Мазуркевич І. О.**, канд. екон. наук, доцент, **Осіпова Л. В.,** канд. екон. наук, доцент, **Павлюк Т. І.,** канд. екон. наук, доцент, **Слободиська О. А.**, канд. істор. наук, доцент, **Стратійчук В. М.**, доктор філософії зі спеціальності «Економіка», **Хом'яченко С. І.,** канд. юрид. наук, доцент.

Свідоцтво Вінницького обласного управління юстиції про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації № 662-20-р серія ВЦ від 14 грудня 2006 року.

ЗМІСТ

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ: СТАН, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Білошкурська Анастасія
Здобувач освітнього ступеня «магістр»
Науковий керівник: Махначова Наталя, кандидат економічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ РЕАЛІЗАЦІЇ ЛЮДИНОЦЕНТРИЧНОГО ПІДХОДУ (КРІЗЬ ПРИЗМУ ОСОБИСТОГО ДОСВІДУ) …….. 16

Бойко Аделіна
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Ніколіна Ірина, кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МОЛОДІЖНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ …….. 20

Болюх Анжеліка
Здобувач освітнього ступеня «магістр»
Науковий керівник: Замкова Наталія, доктор філософських наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ВПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ …….. 28

Велика Вікторія
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Ніколіна Ірина, кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ЦИФРОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ……... 36

Венгер Тетяна
Здобувач освітнього ступеня «магістр»
Науковий керівник: Замкова Наталія, доктор філософських наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ЕКСТРЕНА МЕДИЧНА ДОПОМОГА В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ……... 46

Власюк Вікторія
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Замкова Наталія, доктор філософських наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ …….. 53

Подлуцька Олександра
Здобувач освітнього ступеня «магістр»
Науковий керівник: Заюков Іван, доктор економічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ВПРОВАДЖЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ПРОЕКТІВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ …… 222

Ратушняк Надія
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Замкова Наталія, доктор філософських наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ: МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ .. 227

Семенюк Олена
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Бондар Віта
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ ……... 233

Трепак Ірина
Здобувач освітнього ступеня «магістр»
Науковий керівник: Замкова Наталія, доктор філософських наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
РОЗВИТОК ЦИФРОВОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: ТЕНДЕНЦІЇ, ПРОБЛЕМИ …… 242

Федорчук Марія
Здобувач освітнього ступеня «магістр»
Науковий керівник: Ніколіна Ірина, кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ……... 250

Форманюк Павло
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Ніколіна Ірина, кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ОСОБЛИВОСІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ …… 259

Чайка Дар'я
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Махначова Наталя, кандидат економічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ …… 269

3. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (ст. 34). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр

4. Справи про доступ до публічної інформації: практика Верховного Суду / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2024. URL:https://legalclinic.nlu.edu.ua/2024/03/28/spravy-pro-dostup-do-publichnoyi-informacziyi-praktyka-verhovnogo-sudu/

5. Статус Іллінецького аграрного фахового коледжу (нова редакція від 07.03.2023). URL: https://iafk.vn.ua/documents/statut-illinetskoho-ahrarnoho-fakhovoho-koledzhu-nova-redaktsiya-vid-07032023-roku

6. Закон України «Про доступ до публічної інформації»: від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17

УДК 35.07:364

Семенюк Олена

Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»

Науковий керівник: Бондар Віта

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

У статті досліджено теоретичні засади реалізації соціальної політики на місцевому рівні в умовах сучасних суспільних викликів. Проаналізовано сутність соціальної політики та її роль у системі публічного управління. Розглянуто основні механізми, функції та суб'єкти реалізації соціальної політики на місцевому рівні. Узагальнено результати контент-аналізу категорій «соціальна політика». Визначено основні проблеми реалізації соціальної політики в сучасних умовах. Обґрунтовано необхідність удосконалення механізмів соціальної політики з урахуванням викликів воєнного стану та повоєнного відновлення.

Ключові слова: *соціальна політика, публічне управління, соціальний захист, територіальна громада, механізм, соціальний розвиток.*

Постановка проблеми. Сучасний розвиток системи публічного управління в

Україні відбувається в умовах глибинних трансформацій, зумовлених процесами децентралізації публічної влади, євроінтеграційними орієнтирами та наслідками повномасштабної війни. Передача повноважень на місцевий рівень суттєво посилила роль територіальних громад у реалізації соціальної політики, що актуалізує необхідність теоретичного осмислення механізмів її впровадження.

Реформа децентралізації публічної влади сприяла зміні підходів до функціонування соціальної сфери, зокрема посиленню ролі місцевого самоврядування у забезпеченні соціальних стандартів та послуг . Водночас сучасні виклики, пов’язані з воєнними діями, зростанням соціальної вразливості населення та руйнуванням соціальної інфраструктури, потребують адаптації традиційних механізмів соціальної політики.

В умовах війни соціальна політика набуває ключового значення як інструмент підтримки населення, відновлення людського потенціалу та забезпечення соціальної стабільності держави [1]. Зокрема, зростає потреба у розширенні соціальних гарантій, підтримці внутрішньо переміщених осіб та формуванні нових підходів до соціального захисту.

Таким чином, актуальність дослідження теоретичних засад реалізації соціальної політики на місцевому рівні зумовлена необхідністю підвищення ефективності управління соціальною сферою в умовах децентралізації та кризових явищ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика соціальної політики, механізми її реалізації, а також діяльність суб’єктів публічно-владних повноважень у цій сфері є предметом дослідження значної кількості науковців: Бурик З. [1], Горохова Л.В. [2], Грисюк С.І. [3], Кузьменко С.Г. та Ніколайчук С.В [4], Махначова Н.М. та Бондар В.О. [5], Ніколіна І.І. [6], Фротер О.С., Тупчій О.С. та Сидоренко О. С. [7], Чуприна С. [8].

С. Кузьменко та С. Ніколайчук зазначають, що соціальна політика є системою заходів, спрямованих на забезпечення добробуту населення, підвищення якості життя та реалізацію соціальних прав громадян [4, с. 63]. Автори акцентують увагу на ролі державного регулювання соціального захисту як ключового елементу соціальної політики.

Л. Горохова розглядає соціальну політику у контексті євроінтеграції, підкреслюючи необхідність її реформування відповідно до європейських стандартів та принципів соціальної справедливості викликів [2].

У дослідженні О. Фротер, О. Тупчій та О. Сидоренка особлива увага приділяється особливостям реалізації соціальної політики в умовах децентралізації та воєнного стану, зокрема зростанню навантаження на систему соціального захисту та необхідності оптимізації бюджетних ресурсів викликів [7].

В свою чергу, С. Чуприна підкреслює, що ефективність соціальної політики залежить від поєднання державного регулювання та ринкових механізмів, а також від здатності адаптуватися до глобальних викликів [8, с. 296].

Важливим є також внесок І.І. Ніколіної, яка у монографії розглядає управління соціальною сферою як складний багаторівневий процес, що включає координацію діяльності різних суб'єктів публічного управління та спрямований на забезпечення соціального розвитку регіонів.

Попри значну кількість досліджень, питання теоретичного обґрунтування механізмів реалізації соціальної політики на місцевому рівні в умовах сучасних викликів потребує подальшого наукового опрацювання.

Метою статті є обґрунтування теоретичних засад реалізації соціальної політики на місцевому рівні та визначення ключових механізмів її впровадження в умовах децентралізації, воєнного стану та повоєнного відновлення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Соціальна політика є базовою складовою системи публічного управління, оскільки визначає напрями забезпечення соціального розвитку, підтримки населення та формування умов для підвищення якості життя громадян. У науковому дискурсі вона розглядається як комплексна система заходів, інструментів і механізмів, спрямованих на регулювання соціальних процесів.

Як зазначає С.І. Грисюк, соціальна політика є багатокомпонентною системою, що охоплює сукупність державних заходів, спрямованих на забезпечення соціального захисту населення та підтримання соціальної стабільності [3, с. 332]. Автор наголошує, що ефективність соціальної політики залежить від узгодженості її цілей, інструментів та механізмів реалізації.

У свою чергу, у статті «Механізми державного регулювання соціального захисту населення як складник соціальної політики держави» С. Кузьменко та С. Ніколайчук підкреслюють, що соціальна політика є системою цілеспрямованих заходів держави, спрямованих на забезпечення соціальної безпеки, добробуту населення та реалізацію соціальних прав громадян [4, с. 64]. При цьому ключовим елементом виступає соціальний захист як інструмент державного впливу на соціальні процеси.

Соціальна політика на регіональному та місцевому рівнях набуває конкретного змісту через реалізацію соціальних програм, надання соціальних послуг та вирішення локальних соціальних проблем [6, с. 28]. Це свідчить про важливість територіального виміру соціальної політики.

В статті «Соціальна політика України: становлення та розвиток в умовах євроінтеграційної стратегії» дослідниця акцентує увагу на тому, що сучасна соціальна політика формується під впливом європейських стандартів, що передбачають орієнтацію на соціальну справедливість, рівність можливостей та інклюзивність [2, с. 3]. Це визначає необхідність модернізації підходів до її реалізації на всіх рівнях управління.

З метою систематизації наукових підходів до розуміння сутності соціальної політики було проведено контент-аналіз відповідної категорії на основі опрацювання сучасних наукових джерел. Результати аналізу дозволили виокремити ключові змістові характеристики поняття «соціальна політика», а також узагальнити підходи до її трактування у вітчизняній науковій думці.

Результати контент-аналізу категорії «соціальна політика» представлено у таблиці 1.

Таким чином, соціальна політика виступає як системоутворююча категорія публічного управління, що поєднує правові, економічні та організаційні механізми впливу на соціальні процеси.

Реалізація соціальної політики на місцевому рівні передбачає виконання комплексу взаємопов’язаних функцій, що забезпечують її ефективність, адаптивність та результативність у контексті сучасних суспільних викликів. У системі публічного управління соціальна політика виконує не лише регулятивну, але й стабілізаційну, компенсаторну та інтеграційну функції.

До основних функцій соціальної політики належать забезпечення соціального захисту населення, перерозподіл ресурсів, регулювання соціальних відносин, а також формування умов для соціальної стабільності та розвитку людського потенціалу. Особливого значення набуває функція соціальної адаптації, яка полягає у здатності соціальної політики реагувати на динамічні зміни соціально-економічного середовища та трансформації суспільних потреб. Соціальна політика сприяє зниженню соціальної нерівності та забезпечує адаптацію суспільства до економічних і соціальних змін [8, с. 297].

В умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення функціональне навантаження соціальної політики суттєво зростає. Вона виконує ключову роль у підтримці соціально вразливих категорій населення, забезпеченні базових соціальних гарантій та відновленні соціальної інфраструктури. У цьому контексті соціальна політика трансформується з інструменту регулювання у механізм кризового реагування та соціальної мобілізації ресурсів.

Таблиця 1 – Результати контент-аналізу категорії «соціальна політика»

Автор, джерело	Трактування поняття «соціальна політика»	Ключові змістові акценти
С.І. Грисюк [3, с. 332]	Система державних заходів, спрямованих на забезпечення соціального захисту населення та регулювання соціальних процесів	Соціальний захист, стабільність, державне регулювання
С. Кузьменко, С. Ніколайчук [4, с. 64]	Сукупність цілеспрямованих заходів щодо забезпечення добробуту населення та реалізації соціальних прав громадян	Добробут, соціальні гарантії, державне регулювання
Л. Горохова [2, с. 3]	Система заходів, що формується під впливом європейських стандартів і спрямована на забезпечення соціальної справедливості	Євроінтеграція, соціальна справедливість, інклюзивність
З. Бурик [1, с. 34]	Інструмент підтримки населення в умовах криз, зокрема війни та післявоєнного відновлення	Соціальна безпека, підтримка населення, кризове управління
О. Фротер, О. Тупчій, О. Сидоренко [7, с. 2]	Система заходів, що реалізується на різних рівнях управління, зокрема місцевому, у контексті децентралізації	Децентралізація, місцевий рівень, адаптивність
С. Чуприна [8, с. 296]	Інструмент регулювання соціальних процесів в умовах глобальних трансформацій	Глобалізація, адаптація, ефективність
І.І. Ніколіна [6, с. 28]	Складова управління соціальною сферою, що реалізується через регіональні та місцеві механізми	Регіональний рівень, управління, соціальний розвиток

Водночас децентралізація публічної влади зумовила зміщення акцентів у реалізації соціальної політики на місцевий рівень. Органи місцевого самоврядування отримали розширені повноваження щодо планування та реалізації соціальних програм, що підвищує їх відповідальність за якість і доступність соціальних послуг. Це, у свою чергу, потребує розвитку інституційної спроможності громад, ефективного управління ресурсами та впровадження сучасних управлінських підходів.

Реалізація соціальної політики ґрунтується на системі принципів, які визначають її зміст і спрямованість. До ключових принципів належать соціальна справедливість, адресність соціальної допомоги, доступність і якість соціальних послуг, ефективність використання ресурсів, а також прозорість і підзвітність діяльності органів влади. Дотримання цих принципів забезпечує досягнення основної мети соціальної політики – підвищення рівня та якості життя населення, що підкреслюється у дослідженні С.І. Грисюка [3, с. 334].

Реалізація соціальної політики на місцевому рівні здійснюється через систему взаємодії різних суб’єктів публічного управління, що забезпечує комплексний підхід до вирішення соціальних проблем. Важливою особливістю сучасної моделі є її багаторівневий характер, який передбачає залучення як державних інституцій, так і недержавних акторів.

Ключову роль у реалізації соціальної політики відіграють органи місцевого самоврядування, які безпосередньо забезпечують надання соціальних послуг, реалізацію соціальних програм та підтримку населення. Саме на цьому рівні відбувається найбільш тісна взаємодія з громадянами, що дозволяє оперативно реагувати на їх потреби та адаптувати управлінські рішення до конкретних умов територіальної громади. Водночас система суб’єктів реалізації соціальної політики включає також органи державної влади, які визначають стратегічні напрями соціального розвитку, формують нормативно-правову базу та забезпечують фінансову підтримку соціальних програм.

До системи суб’єктів належать також інститути громадянського суспільства та інші організації, що беруть участь у реалізації державної політики [5, с. 163].

Важливу роль відіграють громадські організації, благодійні фонди та міжнародні інституції, які забезпечують додаткові ресурси, експертну підтримку та впровадження інноваційних підходів у соціальній сфері. Їх діяльність особливо актуалізується в умовах воєнного стану, коли зростає потреба у швидкому реагуванні на соціальні виклики та мобілізації додаткових ресурсів.

У монографії І.І. Ніколіної підкреслюється, що ефективність соціальної політики значною мірою залежить від координації діяльності різних суб'єктів та узгодженості їх дій [6, с. 35]. Це зумовлює необхідність формування партнерських відносин між владою, громадськістю та бізнесом.

Отже, система суб'єктів реалізації соціальної політики на місцевому рівні характеризується складністю та багатовекторністю, що дозволяє забезпечити комплексний підхід до вирішення соціальних проблем і підвищити ефективність публічного управління у соціальній сфері.

Попри значні трансформації системи публічного управління, зумовлені процесами децентралізації, реалізація соціальної політики на місцевому рівні супроводжується низкою системних проблем, що знижують її ефективність та ускладнюють досягнення стратегічних цілей соціального розвитку.

Однією з ключових проблем є обмеженість фінансових ресурсів територіальних громад. Незважаючи на розширення фінансової автономії органів місцевого самоврядування, обсяг наявних ресурсів часто є недостатнім для забезпечення належного рівня соціальних послуг та реалізації комплексних соціальних програм. У статті «Соціальна політика держави в умовах децентралізації та воєнного стану» підкреслюється, що зростання соціальних потреб населення в умовах війни значно перевищує фінансові можливості місцевих бюджетів, що створює додаткове навантаження на систему соціального захисту [7, с. 3].

Суттєвою проблемою є також нерівномірність розвитку територіальних громад, що призводить до диференціації у рівні надання соціальних послуг. Громади з різним економічним потенціалом мають неоднакові можливості щодо реалізації соціальної політики, що поглиблює соціальну нерівність. У цьому контексті З. Бурик зазначає, що в умовах кризових явищ зростає ризик соціальної поляризації та поглиблення диспропорцій у розвитку територій [1, с. 36].

Не менш важливою є проблема кадрового забезпечення соціальної сфери. Недостатній рівень професійної підготовки кадрів, їх нестача, а також перевантаженість працівників соціальних служб негативно впливають на якість надання соціальних послуг. Як зазначається у наукових дослідженнях, ефективність соціальної політики значною мірою залежить від людського ресурсу та рівня його професійної компетентності [3, с. 335].

Серед проблем реалізації соціальної політики слід також виокремити недосконаліть нормативно-правового забезпечення. Наявність прогалин у законодавстві, його фрагментарність та недостатня узгодженість між різними нормативними актами ускладнюють процес реалізації соціальної політики на практиці. У статті С. Чуприни підкреслюється, що ефективність соціальної політики значною мірою залежить від якості нормативного регулювання та його відповідності сучасним викликам [8, с. 298].

В умовах воєнного стану значно загострюються соціальні проблеми, пов’язані із зростанням кількості внутрішньо переміщених осіб, збільшенням рівня безробіття, руйнуванням соціальної інфраструктури та погіршенням соціального самопочуття населення. Це зумовлює необхідність адаптації соціальної політики до нових умов та впровадження інноваційних підходів до її реалізації. Крім того, недостатній рівень цифровізації соціальної сфери обмежує можливості ефективного управління соціальними процесами, ускладнює доступ населення до соціальних послуг та знижує прозорість діяльності органів влади. У сучасних умовах цифрові інструменти мають стати важливим елементом реалізації соціальної політики, що потребує подальшого розвитку.

Отже, проблеми реалізації соціальної політики на місцевому рівні мають комплексний характер і охоплюють фінансові, організаційні, кадрові та нормативно-правові аспекти. Їх вирішення є необхідною умовою підвищення ефективності соціальної політики та забезпечення соціальної стабільності з урахуванням викликів воєнного стану та повоєнного відновлення.

Висновки. Встановлено, що соціальна політика є ключовою складовою публічного управління, спрямованою на забезпечення соціального захисту

населення, підвищення якості життя та розвиток людського потенціалу територіальних громад. З'ясовано, що реалізація соціальної політики має комплексний характер і здійснюється через систему взаємодії різних суб'єктів публічного управління, серед яких провідну роль відіграють органи місцевого самоврядування. Доведено, що ефективність соціальної політики значною мірою залежить від узгодженості дій інституцій, рівня їх інституційної спроможності та здатності адаптуватися до змін соціально-економічного середовища. За результатами контент-аналізу встановлено, що категорії «соціальна політика» та «реалізація соціальної політики» мають багатовимірний характер і охоплюють широкий спектр соціально-економічних, управлінських та інституційних аспектів. Доведено, що їх змістове наповнення безпосередньо пов'язане із забезпеченням соціальної стабільності, зниженням соціальної нерівності та адаптацією суспільства до сучасних викликів.

Таким чином, ефективна реалізація соціальної політики на місцевому рівні є важливою передумовою сталого розвитку територіальних громад та підвищення якості життя населення в умовах сучасних трансформацій.

Список використаних джерел:

1. Бурик З. Сучасні виклики реалізації соціальної політики в умовах війни та післявоєнного відновлення та в контексті сталого розвитку. *Аспекти публічного управління.* 2025. № 13(2). С. 33-43. DOI: https://doi.org/10.15421/152518

2. Горохова Л. В. Соціальна політика України: становлення та розвиток в умовах євроінтеграційної стратегії . *Український політико-правовий дискурс.* 2025. № 13. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.16605123

3. Грисюк С.І. Державна соціальна політика: проблеми дослідження і управління. *Вісник НУЦЗ України. Серія: Державне управління.* 2022. Вип. 2(17). С. 331–342. DOI: 10.52363/2414-5866-2022-2-39.

4. Кузьменко С.Г., Ніколайчук С.В Механізми державного регулювання соціального захисту населення як складник соціальної політики держави. *Центральноукраїнський вісник права та публічного управління*. 2025. № 2 (10). С. 63-73. DOI: https://doi.org/10.32782/cuj-2025-2-7

5. Махначова Н.М., Бондар В.О. Суб'єкти публічного управління: понятійно-категоріальний аналіз законодавчих норм. *Право та державне управління*. 2022. № 2. С. 162-168. DOI: https://doi.org/10.32840/pdu.2022.2.22

6. Ніколіна І.І. Управління соціальною сферою регіону: монографія. Вінниця: ВТЕІ КНТЕУ, 2015. 208 с.

7. Фротер О. С., Тупчій О. С., Сидоренко , О. С. Соціальна політика держави в умовах децентралізації та воєнного стану. *Здобутки економіки: перспективи та інновації.* 2025. №19. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.15862865

8. Чуприна С. Державні механізми реалізації соціальної політики в умовах глобалізації. *Київський економічний науковий журнал*. 2025. №9. С. 296-301. DOI: https://doi.org/10.32782/2786-765X/2025-9-39

УДК 004:316

Трепак Ірина

Здобувач освітнього ступеня «магістр»

Науковий керівник: Замкова Наталія,

доктор філософських наук, професор

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

РОЗВИТОК ЦИФРОВОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: ТЕНДЕНЦІЇ, ПРОБЛЕМИ

У статті здійснено комплексний аналіз розвитку цифрового суспільства в Україні та світі. Досліджено сутність цифровізації, її вплив на економіку та соціальну сферу. Визначено ключові тенденції, проблеми та перспективи розвитку цифрового середовища.

Ключові слова: *цифрове суспільство, цифровізація, цифрова економіка, інформаційні технології, інновації, кібербезпека, цифрові платформи.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації цифрові технології стають ключовим фактором трансформації економічних і соціальних систем. Вони визначають нові підходи до організації виробництва, управління, комунікації та взаємодії між суб'єктами суспільства [2].